

ELDPANNA, f. 1. Se *Kolpanna*.

ELDPELARE, m. 3. Hög eldståga, som skjuter upp likt en pelare, t. ex. ur eldsprutande berg.

ELDPIL, m. 2. Se *Fyrpil*.

ELDPROF, n. 3. 1) Undersökning genom eld, huruvida en metall, t. ex. guld, är äkta. — 2) Ett slags reningsprof, som under medeltiden användes, för att utröna, huruvida en anklagad var brottslig eller icke, bestående deri, att han måste taga glödande jern i händerna eller gå deröfver barfotad, då brännskada på hand eller fot ansågs som bevis på hans brottslighet, men frihet för brännskada som ett tecken till hans oskuld. Jfr. *Guds dom*.

ELDQVARN, f. 2. Qvarn, som drives med ångmaskin.

ELDRAKA, f. 1. Redskap, hvarmed glöden rakas ut ur en eldad ugn, bestående af en half-cirkelformig jernpjes med nedre kanten jemn och rätling, fästad vid ändan af ett långt skaft.

ELDREDSKAP, n. 3. o. 3. Redskap, hvarmed eld omlagas, såsom eldgaffel, eldtång, o. s. v.

ELDREGN, n. 3. Så kallad ett regn, då regndropparne äro till den grad fyllda med elektrisk materia, att de vid fallet gifva liksom ett eldsken ifrån sig.

ELDRIA, f. 1. (landthr.) Torkhus, försedt med eldstad, och hvari således säden kan införas genast, då den blifvit skuren.

ELDRUM, n. 3. Rum, som kan eldas, d. v. s. försedt med eldstad.

ELDRÖD (uttalas i hvardagstal ofta: *i'll-rö*), a. 2. Röd som eld.

ELDSANDE, m. 2. pl. — *andar*. Se *Salamander*, 2.

ELDSKADA, f. 1. Se *Brandskada*.

ELDSKEN, n. 3. Sken, uppkommet af eld (till skilnad ifrån Solsken, Månsken, m. m.).

ELDSKYFFEL, m. 2. pl. — *skyfflar*. Liten skyffel af jern, som begagnas till att upptaga brinnande kol, hvilka råkat falla ned ifrån en kakelugn eller spis, eller att maka upp glöden, när brasan är utbrunnen och man vill skjuta spjellet.

ELDSKYGG, a. 2. (föga brukl.) Rädd för elden.

ELDSKÄRM, m. 2. Skärm, som sättes framför spis eller kakelugn, för att, då eld brinner deri, skydda närstående föremål för verkningarna utaf den starka hettan.

ELDSLJUS, n. 3. Ljus, som frambringas genom förbränning af talgljus, vaxljus, o. s. v. — *Motsats*: Dagsljus.

ELDSLUFFT, m. 3. sing. Fordom af några kemister antagen benämning för Syrgas, emedan utan densamma ingen eld kan brinna.

ELDSLÅGA, f. 1. Se *Låga*, 1.

ELDSLÄCKNING, f. 2. Släckandé af eld, isynnerhet vid tillfälle af eldsvåda.

ELDSLÄCKNINGSANSTALT, m. 3. Anstalt till eldens släckande vid eldsvådor. Brukas mest i plural.

ELDSLÄCKNINGSPREDSKAP, n. 3. o. 3. 1) Redskap, som begagnas till eldens släckande vid eldsvådor. — 2) (sing. m. kollektivt) Samteliga sådana redskap i en stad, församling, på ett bruk, o. s. v.

ELDSLÄCKNINGSSÄMNE, n. 4. Ämne, tjenligt att begagna till eldens släckning vid eldsvådor.

ELDSOL, f. 2. Se *Eldhjul*.

ELDSPRUTANDE, a. 1. Som sprutar eld. *E. berg*. *En e. drake*.

ELDSPRUTNING, f. 2. Utsprutning af eld. *E-en från en volkan*.

ELDSTAD, m. 3. pl. — *städer*. 1) (i allm.) Spisel eller kakelugn. *Alla e-äderna i ett hus*. — 2) Det ställe på en spis, i en ugn, der elden tändes och underhålles.

ELDSTOD, m. 3. Det moln, som enligt bibeln åtföljde Israeliterna under deras flykt utur Egypten, och som under natten hade utseende af en brinnande stod eller kolonn, samt sålunda tjänade dem till vägvisare.

ELDSTRIMMA, f. 1. o. ELDSTRÅLE, m. 2. pl. — *strålar*. Eld, som visar sig i form af en strimma eller stråle.

ELDSTRÖM, m. 2. pl. — *strömmar*. Se *Eldflod*.

ELDSTÅL, n. 3. Stycke härdadt stål, vanligtvis aflängt fyrkantigt, stundom äfven cylindriskt, med öfre ändan vanligtvis fästad vid läder, saffian o. d., samt begagnadt till att dermed frambringa eld, hvilket sker dermedelst, att man slår nedra ändan hårdt och långs efter emot kanten af en flinta, då eldpartiklar fara derutur och antända ofvanpå kanten af flintan lagdt fnöske.

ELDSTÖDJANDE, n. 4. Se *Ljustrande*.

ELDSVÅDA, f. 1. Verknigen af en antingen genom våda eller anstiftning uppkommen eld, då hus och byggnader deraf antändas och förstöras. — *Syn*. Brand, Vådel.

ELDSÄMNE, n. 4. Se *Phlogiston*.

ELDTECKEN, n. 3. 1) Tecken, som utvisar, att eld finnes eller utbrustit på något ställe. — 2) Signal medelst eld.

ELDTYG, n. 3. Se *Elddon*.

ELDTÅNG, f. 3. pl. — *tänger*. Jerntång, som tjenar till att taga kol ur elden eller att laga om den brinnande veden.

ELDVAKTARE, m. 3. En, som vaktar elden, t. ex. vid ett svedjefall, öfver söndagen i en smedja, o. s. v. Kan äf. sägas i fråga om brinnande eld i kamin, kakelugn eller spis.

ELDVAPEN, n. 3. Se *Eldgevär*.

ELDÄTARE, m. 3. Benämning på vissa taskspelare, hvilka förevisa det skenbara konststycket att i munnen intaga och efter utscendet nedsvälja brinnande eller smältheta ämnen.

ELEFANT, m. 3. 1) Det största af alla nu levande landtdjur, med sex fot lång snabel, platt, trekantigt tryne med hål för begge näsborrarna, samt upptill enflik, som kan förlängas och böjas, så att djuret dermed förmår upptaga äfven ganska små föremål. De 8 fot långa och 150 marker tunga betarne i öfverkäften, hvilka skjuta framåt ur munnen, såsom ett par runda, spetsiga, något krökta horn, lemna elfelben. Elephas. Af detta djurslägte finnas tvenne arter: *Asiatisk* och *Afrikansk E.* — 2) (fig. fam.) Ofatt stor, klumpig och grof karl. — *Ss. E-bete, -fot, -flik, -rytning, -snabel, -tand, -tryne*.

ELEFANTDRIFVARE ell. ELEFANTFÖRARE, m. 3. Se *Kornak*.

ELEFANTLUS, f. 3. pl. — *löss*. *Ostindisk E.*, frukten af *Semecarpus Anacardium*. *Vestindisk E.*, af *Anacardium occidentale*.

ELEFANTORDEN, m. 2. pl. — *ordnar*. En riddarorden i Danmark.

ELEFANTSUTSLAG, n. 3. Se *Elephantiasis*.

ELEGANS, -- ännu o. -- ännu, f. 3. sing. (fr. *Élégance*) Finhet, prydlighet och smak i förening.

ELEGANT, -- ännu, a. 1. (fr.) Fin, prydlig och smakfull. — S. m. Fin och modern herre.